

Quản lý hoạt động bồi dưỡng giáo viên theo chuẩn nghề nghiệp ở các trường tiểu học

Lê Ngọc Huyền Chi*

*Trường Đại học Trà Vinh

Received: 2/4/2023; Accepted: 8/4/2023; Published: 14/4/2023

Abstract: From the results of theoretical research on the management of training activities for primary school teachers according to professional standards; the article proposes measures to manage this activity; to contribute to improving the quality of primary school teachers.

Keywords: Management of training activities, primary school teachers, professional standards

1. Đặt vấn đề

Vấn đề bồi dưỡng, nâng cao chất lượng đội ngũ nhà giáo (ĐNNG) và Cán bộ quản lý giáo dục (CBQLGD) đã được Đảng và Nhà nước quan tâm chỉ đạo. Chỉ thị 40/CT-TW của Ban Bí thư TƯ Đảng chỉ rõ: “Mục tiêu xây dựng ĐNNG và CBQLGD được chuẩn hoá, đảm bảo chất lượng, đủ về số lượng, đồng bộ về cơ cấu, đặc biệt chú trọng nâng cao bản lĩnh chính trị, phẩm chất, lối sống, lương tâm, tay nghề của nhà giáo...[1].

Thông tư số 19/2019/TT-BGDĐT ngày 12/11/2019 của Bộ GD&ĐT về quy chế BDTXGV mầm non, phổ thông ... và Thông tư số 17/2022/TT-BGDĐT ngày 5/12/2022/ về sửa đổi bổ sung Quy chế bồi dưỡng thường xuyên (BDTX) GV mầm non, phổ thông...theo Thông tư số 19/2019/TT-BGDĐT của Bộ GD&ĐT ban hành Thông tư số 20/2018/TT-BGDĐT Quy định chuẩn nghề nghiệp (CNN) GV cơ sở GDPT. Đây là yêu cầu mới và bức xúc, vì vậy quản lý HỖBĐ GV theo CNN ở các trường tiểu học trong giai đoạn hiện nay lại càng có ý nghĩa và cần thiết.

Nghị quyết số 29-NQ/TW đã được Hội nghị TƯ 8 (khóa XI) thông qua, trong đó, tại nhiệm vụ và giải pháp thứ 6 có nêu: “Xây dựng quy hoạch, kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng ĐNNG và CBQLGD gắn với nhu cầu phát triển kinh tế - xã hội, bảo đảm an ninh, quốc phòng và hội nhập quốc tế. Thực hiện chuẩn hóa ĐNNG theo từng cấp học và trình độ đào tạo. Tiến tới tất cả các GVTH, THCS, giáo viên, giảng viên các cơ sở GDNN phải có trình độ từ đại học trở lên, có năng lực sư phạm” [2].

Đối với ngành GD tiểu học các địa phương trong những năm gần đây rất quan tâm đến phát triển GV tiểu học và đã đạt được nhiều kết quả đáng kể. Tuy nhiên, so với yêu cầu CNN, thì vẫn còn khá nhiều bất cập. Trong đó vẫn còn một số lượng không nhỏ GV tuy đạt trình độ chuyên môn chuẩn, nhưng năng lực giảng dạy, kỹ năng nghề nghiệp chưa tốt, nhất là

những GV mới ra trường và một số GV lớn tuổi. Do đó, nghiên cứu vấn đề Quản lý hoạt động bồi dưỡng GV theo CNN ở các trường tiểu học có ý nghĩa cả về khoa học và thực tiễn.

2. Nội dung và kết quả nghiên cứu

2.1. Tầm quan trọng của HỖBĐ GV theo CNN ở các trường tiểu học

Trước yêu cầu đổi mới giáo dục nói chung và GDPT nói riêng đã đặt ra nhiều nhiệm vụ, giải pháp cần thực hiện đồng thời nhằm đáp ứng mục tiêu đổi mới ấy. Bên cạnh việc đổi mới nội dung, chương trình dạy học, giáo dục cần triển khai đồng bộ việc bồi dưỡng đội ngũ CBQL và GV để có năng lực, phẩm chất, số lượng đáp ứng yêu cầu giáo dục trong bối cảnh đổi mới căn bản và toàn diện. Trong bối cảnh đó, việc tiếp cận trong giáo dục và dạy học cũng thay đổi từ lấy người dạy làm trung tâm sang lấy người học làm trung tâm, giáo dục và dạy học dựa trên năng lực và cá nhân hoá người học. Điều này làm nổi lên sự cần thiết phải nhận thức đúng về tầm quan trọng của hoạt động bồi dưỡng GV theo CNN ở các trường tiểu học hiện nay.

Trước bối cảnh thời đại và những yêu cầu đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục phổ thông, đã khẳng định tầm quan trọng của cấp học này, điều này biểu đạt sự cần thiết và nhu cầu nhanh chóng phải bồi dưỡng GV tiểu học nhằm hiện thực tốt Nghị quyết 29/NQ/TW (Khóa XI), Chương trình GDPT mới (2018) được triển khai từ năm học 2020 – 2021; Chiến lược phát triển giáo dục giai đoạn 2011 - 2020 được ban hành kèm theo Quyết định số 711/QĐ-TTg ngày 13 tháng 6 năm 2012 của Thủ tướng Chính phủ; Quy hoạch phát triển nhân lực ngành giáo dục giai đoạn 2011 - 2020 được phê duyệt kèm theo Quyết định số 6639/QĐ-BGDĐT ngày 29 tháng 12 năm 2011 của Bộ trưởng Bộ GD-ĐT.

Mặt khác, sự cần thiết đẩy mạnh bồi dưỡng GV

theo CNN ở các trường tiểu học là nhằm khắc phục thực trạng bất cập về cơ cấu và yếu kém về chất lượng của đội ngũ này trước những cơ hội và thách thức của quá trình hội nhập sâu rộng với khu vực và thế giới.

2.2. Nội dung bồi dưỡng GV theo CNN ở các trường tiểu học

Cơ sở xây dựng nội dung bồi dưỡng GV tiểu học chính là đảm bảo về chất lượng của đội ngũ này tại các trường tiểu học theo CNN. Trong đó, việc đảm bảo về chất lượng GV tiểu học được hiểu là bảo đảm chuẩn hóa về chuyên môn, nghiệp vụ theo CNN.

Bồi dưỡng GV theo CNN ở các trường tiểu học có ý nghĩa quan trọng và là nhiệm vụ thường xuyên nhằm thực hiện chiến lược phát triển giáo dục quốc gia. Chất lượng GV theo CNN ở các trường tiểu học được xem xét đánh giá trên các mặt: đủ về số lượng, hợp lý về cơ cấu, đảm bảo về trình độ đào tạo, có phẩm chất đạo đức, năng lực chuyên môn, nghiệp vụ đáp ứng yêu cầu nghề nghiệp.

2.3. Biện pháp quản lý HDBD GV theo CNN ở các trường tiểu học

Tiếp cận theo các chức năng cơ bản của quản lý kế hoạch, tổ chức chỉ đạo và kiểm tra, đánh giá; về mặt lý luận tác giả đề xuất biện pháp quản lý hoạt động bồi dưỡng GV theo chuẩn nghề nghiệp ở các trường tiểu học của hiệu trưởng như sau:

2.3.1. Xây dựng kế hoạch HDBD GV theo CNN ở các trường tiểu học

Xây dựng kế hoạch là chức năng đầu tiên của công tác quản lý, là quá trình thiết lập các mục tiêu và những phương thức hành động thích hợp để đạt mục tiêu quản lý. Vận dụng chức năng này vào quản lý hoạt động bồi dưỡng GV theo chuẩn nghề nghiệp ở các trường tiểu học, thực chất là đưa toàn bộ kế hoạch quản lý hoạt động bồi dưỡng GV theo chuẩn nghề nghiệp ở các trường tiểu học vào kế hoạch của nhà trường, với mục đích, biện pháp rõ ràng, bước đi cụ thể và xác định rõ các điều kiện cung ứng cho việc thực hiện mục tiêu. Theo đó, việc xây dựng kế hoạch này phải thể hiện:

- Mục tiêu của việc xây dựng kế hoạch bồi dưỡng GV theo chuẩn nghề nghiệp ở các trường tiểu học là xác định nội dung công việc cần làm, cách làm, thời gian, thời điểm, điều kiện, phương tiện và cá nhân, bộ phận trực tiếp thực hiện công việc.

- Kế hoạch bồi dưỡng GV theo chuẩn nghề nghiệp ở các trường tiểu học dựa trên căn cứ pháp lý là các văn bản chỉ đạo của Đảng và Nhà nước, hướng dẫn của Bộ, Sở, Phòng GD&ĐT và tình hình thực tế của nhà trường, của địa phương. Xây dựng kế hoạch có tác dụng gắn mục tiêu bồi dưỡng GV theo chuẩn nghề

NGHIỆP ở các trường tiểu học với mục tiêu phát triển nhà trường, tạo dựng mối quan hệ chặt chẽ giữa công tác dựng kế hoạch bồi dưỡng GV theo chuẩn nghề nghiệp ở các trường tiểu học cho phép hiệu trưởng đánh giá hoạt động này có ăn khớp với nhau không, đồng thời giải đáp một số vấn đề quản lý hoạt động bồi dưỡng GV theo chuẩn nghề nghiệp ở các trường tiểu học.

- Nội dung kế hoạch bồi dưỡng GV theo chuẩn nghề nghiệp ở các trường tiểu học phải chỉ rõ: Mục tiêu bồi dưỡng GV phù hợp, khả thi; Nội dung bồi dưỡng GV cụ thể, rõ ràng, thiết thực; Hình thức, phương pháp tổ chức bồi dưỡng GV phong phú, đa dạng; Thời gian, thời điểm, thời lượng tiến hành bồi dưỡng GV hợp lý, thuận lợi; Đối tượng và lực lượng tham gia công tác bồi dưỡng GV đảm bảo đầy đủ, đúng thành phần và phù hợp; Các điều kiện về môi trường tổ chức bồi dưỡng, kinh phí, thiết bị, cơ sở vật chất kỹ thuật đầy đủ phục vụ công tác bồi dưỡng GV thuận lợi và hiệu quả; Các tiêu chí đánh giá kết quả công tác bồi dưỡng, chính sách thi đua khen thưởng, đãi ngộ xứng đáng, phù hợp và có tác dụng khích lệ.

- Kế hoạch công tác bồi dưỡng GV cần được thông qua và thống nhất của hội đồng trường, tập thể sư phạm nhằm tạo sự đồng thuận trong nội bộ. Đây là tiền đề quan trọng để tổ chức triển khai thực hiện kế hoạch bồi dưỡng đội ngũ GV toàn trường.

2.3.2. Tổ chức HDBD GV theo CNN ở các trường tiểu học

Tổ chức là chức năng thứ hai trong công tác quản lý, quá trình xây dựng những hình thái cơ cấu nhất định (thiết kế bộ máy, sắp xếp, bố trí, sử dụng các nguồn lực) để đạt mục tiêu và đảm bảo nguồn nhân lực theo yêu cầu. Trong quản lý hoạt động bồi dưỡng GV theo chuẩn nghề nghiệp ở các trường tiểu học cũng vậy; hiệu trưởng quản lý tốt khâu tổ chức sẽ khơi nguồn các động lực để huy động các lực lượng tham gia; còn tổ chức không tốt sẽ làm triệt tiêu động lực và giảm sút hiệu quả quản lý công tác này của hiệu trưởng. Trên cơ sở kế hoạch bồi dưỡng GV theo chuẩn nghề nghiệp ở các trường tiểu học đã xây dựng, thực hiện chức năng tổ chức nhằm đảm bảo sẵn sàng các điều kiện về con người và nguồn lực khác để triển khai thực hiện mục tiêu kế hoạch đề ra, cụ thể là:

- Thành lập ban chỉ đạo công tác bồi dưỡng GV theo chuẩn nghề nghiệp ở các trường tiểu học, các tiểu ban chuyên môn đặc thù (nếu cần).

- Xác định quy chế, phân cấp quản lý và mối quan hệ tham mưu, tư vấn, hợp tác chặt chẽ giữa cá nhân, bộ phận, tổ chuyên môn trong công tác bồi dưỡng giáo viên. Trong đó, hiệu trưởng chịu trách nhiệm chung,

các tổ, bộ phận, ban, cá nhân được giao nhiệm vụ chịu trách nhiệm về mảng công việc phụ trách.

- Phân công, sắp xếp, bố trí GV giỏi, GV cốt cán giàu kinh nghiệm thực tiễn, nhiệt huyết kèm cặp, giúp đỡ các GV còn lại.

- Chuẩn bị sắp xếp, bố trí sẵn sàng các điều kiện vật chất, trang thiết bị, phương tiện kỹ thuật, cung cấp tài liệu chuyên môn.

2.3.3. Chỉ đạo HDBD GV theo CNN ở các trường tiểu học

Với chức năng chỉ đạo là thể hiện quá trình ảnh hưởng qua lại giữa chủ thể quản lý và mọi thành viên trong nhà trường nhằm góp phần hiện thực hóa các mục tiêu kế hoạch đã đặt ra. Trong bồi dưỡng GV theo chuẩn nghề nghiệp ở các trường tiểu học cũng vậy, nếu chỉ đạo, triển khai thực hiện kế hoạch tốt thì hiệu quả quản lý công tác này sẽ đạt được mục tiêu quản lý được đề ra. Hoạt động chỉ đạo triển khai kế hoạch của hiệu trưởng phải được thực hiện trong suốt quá trình quản lý bồi dưỡng GV theo chuẩn nghề nghiệp ở các trường tiểu học một cách thường xuyên, liên tục, cụ thể là:

- Hướng dẫn, chỉ dẫn, điều hành các hoạt động triển khai công tác tổ chức, lãnh đạo thực hiện tốt các quyết định quản lý đã ban hành.

- Chỉ đạo tạo điều kiện thuận lợi, thu hút và duy trì các mối quan hệ trong và ngoài nhà trường đảm bảo phục vụ công tác bồi dưỡng và tự bồi dưỡng của giáo viên.

- Chỉ đạo tăng cường ý thức tự giác, phát huy tinh thần chủ động, trách nhiệm, sáng tạo cho các cá nhân, bộ phận và nhất là GV trong việc học tập, bồi dưỡng, chia sẻ kinh nghiệm và vận dụng vào thực tiễn nghề nghiệp.

- Chỉ đạo theo dõi, đôn đốc, giám sát công tác bồi dưỡng GV theo chuẩn nghề nghiệp ở các trường tiểu học, từ đó can thiệp, giải quyết, điều chỉnh kịp thời vấn đề nảy sinh.

2.3.4. Kiểm tra, đánh giá kết quả HDBD GV theo CNN ở các trường tiểu học

Kiểm tra là quá trình giám sát và chấn chỉnh các hoạt động để đảm bảo thực hiện các hoạt động theo kế hoạch. Kiểm tra còn là việc đo lường kết quả thực hiện kế hoạch, so sánh với mục tiêu đã xác định, phân tích, kiểm soát và điều chỉnh những sai sót (nếu có) trong quá trình thực hiện. Với chức năng kiểm tra, đánh giá trong công tác quản lý là sau khi lập kế hoạch xác định mục tiêu, quyết định những biện pháp tốt nhất để đạt được mục tiêu và triển khai các chức năng tổ chức, chỉ đạo để hiện thực hóa các mục tiêu bồi dưỡng GV theo chuẩn nghề nghiệp ở các trường tiểu học, cụ thể là:

- Về hình thức kiểm tra, đánh giá hoạt động bồi dưỡng GV theo chuẩn nghề nghiệp ở các trường tiểu học thực hiện thông qua: Kiểm tra hoạt động sư phạm của giáo viên; Kiểm tra đánh giá chất lượng HDBD GV theo CNN ở các trường tiểu học thông qua kết quả dạy học giữa học kỳ, cuối năm và kết quả tham dự các hội thi, hoạt động phong trào của giáo viên. Kiểm tra HDBD GV thông qua dự giờ, thao giảng, viết sáng kiến kinh nghiệm của giáo viên.

- Xây dựng được tiêu chí đánh giá kết quả; Có nhân sự phụ trách theo dõi, kiểm tra; Có quy chế chính sách khen thưởng, động viên xứng đáng, phù hợp; Có đầy đủ thông tin, cơ sở vật chất, phương tiện và điều kiện phục vụ kiểm tra đánh giá.

- Nội dung KTĐG, đnh giá HDBD GV theo CNN ở các trường tiểu học gồm: Nội dung; Phương pháp và hình thức bồi dưỡng GV theo CNN ở các trường tiểu học; Cơ sở vật chất, điều kiện phục vụ; Kiểm tra tiến độ thực hiện kế hoạch bồi dưỡng GV theo CNN ở các trường tiểu học, điều kiện thực hiện và tính hiệu quả.

3. Kết luận

Thực tiễn quản lý HDBD GV theo CNN ở các trường tiểu học, đã chỉ ra: Vai trò, trách nhiệm của hiệu trưởng trường tiểu học trong quản lý hoạt động bồi dưỡng GV nhà trường theo CNN và cách tiếp cận các chức năng cơ bản của quản lý, tác giả cũng đã đề hệ thống khung lý luận về bồi dưỡng GV theo CNN ở các trường tiểu học, trên cơ sở lý luận, tác giả sẽ tiếp tục nghiên cứu thực trạng quản lý bồi dưỡng GV theo CNN ở các trường tiểu học đáp ứng yêu cầu Chương trình Giáo dục tiểu học hiện nay.

Tài liệu tham khảo

1. Bộ Chính trị (2004), *Chỉ thị số 40/CT-TW của Ban Bí thư TƯ Đảng về phát triển đội ngũ nhà giáo và CBQLGD*. Hà Nội.

2. Ban Chấp hành TƯ (2013), *Nghị quyết số 29-NQ/TƯ của Hội nghị Trung ương 8 Khóa XI về đổi mới căn bản, toàn diện GD&ĐT*. Hà Nội

3. Quốc hội (2019) *Luật số 43/2019/QH14 về sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Giáo dục*. Hà Nội

4. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018) *Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT Ban hành chương trình GDPT*. Hà Nội

5. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), *Thông tư số 20/2018/TT-BGDĐT Quy định chuẩn nghề nghiệp GV cơ sở GDPT*. Hà Nội

6. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2010), *Thông tư số 19/2010/TT-BGDĐT ngày 12 tháng 11 năm 2010 về Quy chế BDTX GV mầm non, phổ thông, GDTX*. Hà Nội